

Інформаційний бюлетень

Розвиток малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади Львівської області

Випуск № 6
Грудень 2016 року

Шановні читачі!

До Вашої уваги інформаційний бюлетень з питань моніторингу реалізації Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади Львівської області.

Дорожня карта – набір заходів, які розроблені за участі всіх зацікавлених сторін, реалізація яких дозволить покращити бізнес-середовище для малого і середнього підприємництва.

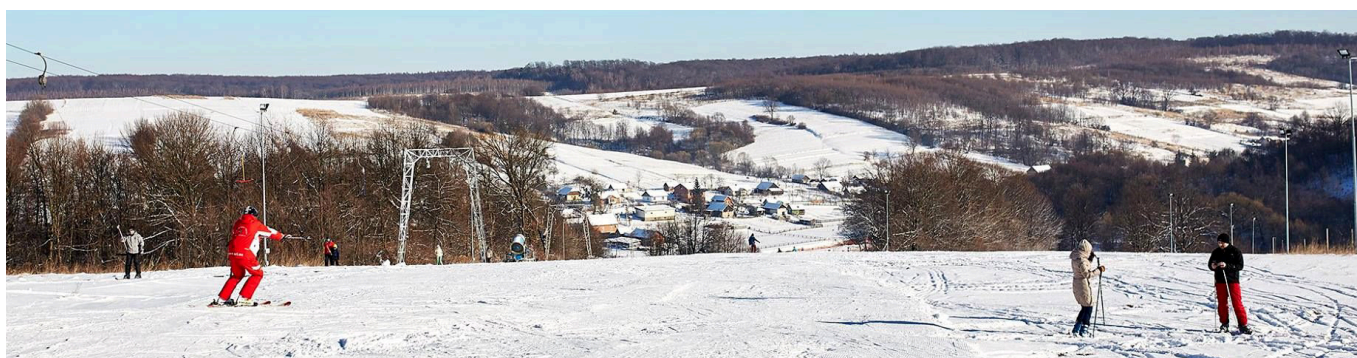
Основна мета нашого інформаційного бюлетеню:

- Поширення інформації про реалізацію проекту з розробки Дорожньої карти розвитку МСП Тростянецької ОТГ;
- Огляд актуальних можливостей для розвитку малого і середнього підприємництва;
- Покращення обізнаності підприємців, представників органів влади та громадськості про умови функціонування МСП.

Сподіваємося, що наші матеріали сприятимуть впровадженню і реалізації заходів Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади Львівської області.

Підготовка цього бюлетеню відбувається в рамках проекту з розробки Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади, який реалізується Центром «Регіональний Розвиток» за підтримки Тростянецької сільської ради в рамках Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні».

Будемо вдячні за коментарі та побажання щодо тем наступних випусків.

У Тростянецькій об'єднаній громаді затверджено Дорожню карту розвитку підприємництва

8 грудня 2016 року на засіданні сесії Тростянецької сільської ради відбулося публічне представлення Дорожньої карти розвитку підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади та голосування за її затвердження. Після обговорення депутати одногосно підтримали рішення про затвердження Дорожньої карти.

Дорожня карта – це набір взаємопов'язаних заходів, розроблених з представниками Тростянецької громади, реалізація яких дозволить покращити середовище для ведення бізнесу на території громади.

Під час свого виступу експерти Центру «Регіональний Розвиток», які розробляли Дорожню карту, представили депутатам Дорожню карту та процес її розробки, а також кроки для покращення бізнес-середовища у громаді. Вона містить аналіз поточного стану середовища для бізнесу, визначає основні проблеми та потреби підприємців, а також містить перелік логічно пов'язаних та послідовних заходів, які сприятимуть розвитку малого і середнього бізнесу на території Тростянецької об'єднаної громади. Для кожного заходу визначено механізм реалізації, необхідні ресурси та джерела залучення коштів для їх виконання.

Заходи Дорожньої карти обрано за результатами проведення обговорень та консультацій із зацікавленими сторонами на основі їхніх потреб і пропозицій та які об'єднані у три пріоритетні напрямки:

- Підвищення інституційної спроможності влади для роботи з підприємцями.
- Підготовка інвестиційних пропозицій.
- Розвиток підприємництва у сфері туризму.

Дорожня карта розвитку МСП Тростянецької ОТГ має на меті покращити бізнес-середовище у громаді та сприяти розвитку підприємництва. Очікується, що внаслідок реалізації заходів Дорожньої карти буде створено нові робочі місця, активізовано підприємницьку діяльність, збільшено кількість малих підприємств.

Дорожня карта розроблена експертами Центру «Регіональний Розвиток» спільно із Тростянецькою сільською радою та за підтримки Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні».

ДОРОЖНЯ КАРТА РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тростянецької об'єднаної територіальної громади
Миколаївського району Львівської області

2016

Очікувані результати від реалізації заходів Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької громади

У попередніх випусках інформаційного бюлетеню ми розповідали про заходи Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади у трьох пріоритетних напрямках: «Підвищення інституційної спроможності влади для роботи з підприємцями», «Підготовка інвестиційних пропозицій» та «Розвиток підприємництва у сфері туризму».

У цьому випуску ми розповімо про результати реалізації заходів Дорожньої карти.

Нагадаємо, що Дорожня карта – це набір взаємопов'язаних заходів, розроблених з представниками Тростянецької громади, реалізація яких дозволить покращити середовище для ведення бізнесу на території громади.

Завдяки реалізації заходів Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади планується досягти таких результатів у період 2017 – 2018 роки:

Якісні:

- Покращено кваліфікацію команди Тростянецької ОТГ у питаннях підтримки і розвитку підприємництва;
- Покращено взаємодію влади та підприємництва;
- Налагоджено контакти між владою, підприємцями та місцевими мешканцями;
- Влада ознайомлена з потребами і проблемами підприємництва та допомагає у їх вирішенні;
- Розроблено механізми фінансової підтримки МСП і полегшено їх доступ до фінансових ресурсів;
- Збільшено обсяг товарообороту між підприємцям всередині громади;
- Активізовано діалог між зацікавленими сторонами для розвитку туризму;
- Проведено рекламування туристичної привабливості регіону завдяки чому збільшено кількість туристів, які відвідали територію Тростянецької ОТГ, збільшено кількість людей, які дізналися про туристичну привабливість регіону та готові його відвідати;
- Покращено бізнес-середовище у громаді;
- Місцеві підприємці збільшать свої доходи.

Кількісні:

- Підготовлено інструкцію з підключення до інженерно-технічної інфраструктури у Тростянецькій ОТГ завдяки якій підприємцям легше здійснити підключення і вони менше часу витрачають на збір інформації про те, як це зробити;
- Проведено мінімум 8 інформаційних днів для підприємництва завдяки яким покращено поінформованість мешканців і підприємців про можливості підтримки та започаткування бізнесу;

- Мінімум 5 підприємців скористалися допомогою працівників Тростянецької сільської ради під час підготовки заявок на отримання додаткового фінансування;
- Інвентаризовано земельні ресурси громади та об'єкти промислового призначення, які можна використовувати для ведення підприємницької діяльності. Підготовлено єдину базу даних з описом: мінімум 10 ділянок промислового призначення, 20 – сільськогосподарського, 5 туристично привабливих об'єктів і 5 об'єктів, придатних для промислового використання. Завдяки розміщенню її у вільному доступі полегшено доступ місцевих підприємців та інвесторів до інформації про можливості для ведення підприємницької діяльності у громаді;
- Розроблено туристичні продукти регіону: опис мінімум 5 туристично привабливих об'єктів і розроблено 2 туристичні маршрути;
- Розроблено план першочергового ремонту та будівництва дорожньої та велоінфраструктури, що дозволить покращити пересування територією громади;
- Створено мінімум 5 нових суб'єктів МСП.

Завдяки реалізації заходів дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва Тростянецької об'єднаної територіальної громади планується досягти таких результатів в період 2019 – 2024 роки:

Якісні:

- Розуміння владою своєї відповідальності у процесі підтримки МСП;
- Розуміння владою важливості залучення інвестицій у регіон;
- Відбудеться полегшення ведення бізнесу на території Тростянецької ОТГ;
- Будуть проводитися систематичні зустрічі представників влади та бізнесу.

Кількісні:

- Кількість малого і середнього бізнесу на території збільшиться мінімум на 10%;
- Обсяги надходжень до бюджету щороку зростають мінімум на 15%;
- Доходи МСП щороку збільшуються мінімум на 10%;
- Кількість туристів, які приїхали на територію збільшиться на 50%;
- Завершено мінімум два переговірні процеси щодо інвестицій у Тростянецьку об'єднану територіальну громаду;
- Буде розроблено стратегію економічного розвитку Тростянецької ОТГ.

Механізми залучення необхідних ресурсів для реалізації заходів Дорожньої карти

Для залучення ресурсів на реалізацію заходів Дорожньої карти можуть бути використані такі механізми:

- Виділення коштів місцевого бюджету. Для цього Тростянецькій сільській раді необхідно затвердити місцеву цільову програму, у якій будуть передбачені кошти на виконання заходів Дорожньої карти. Окремі заходи можуть виконуватися працівниками Тростянецької сільської ради в межах виконання своїх посадових обов'язків без залучення

додаткових коштів. Можна залучати кошти обласного бюджету шляхом подання пропозицій для включення певних заходів до обласних цільових програм. Потрібно також готувати проекти для отримання коштів на фінансування заходів Дорожньої карти із Державного фонду регіонального розвитку.

- Грантові кошти. Тростянецька сільська рада може готувати проектні заявки на фінансування заходів Дорожньої карти на конкурси українських та міжнародних донорів, а також програми міжнародної технічної допомоги. Окремі заявки можуть готуватися у співпраці з недержавними організаціями. Однією із найреальніших і найважливіших грантових можливостей є участь у Програмі транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна, одним із пріоритетів якої є збереження культурної та історичної спадщини.
- Залучення коштів МСП. Тростянецька ОТГ може залучити кошти підприємців для співфінансування вартості оплати виконання заходів Дорожньої карти. Особливо це важливо для подання грантових заявок. Оскільки Дорожня карта спрямована на розвиток МСП, вони першочергово зацікавлені в тому, щоб було сформоване сприятливе бізнес-середовище.
- Волонтерська підтримка. Окремі фахівці, громадські активісти, депутати і члени виконавчого комітету Тростянецької сільської ради можуть брати участь у виконанні певних заходів безоплатно, на волонтерській основі.

Особи/організації, відповідальні за реалізацію заходів Дорожньої карти

Відповідальною організацією за реалізацію заходів Дорожньої карти буде Тростянецька сільська рада Тростянецької об'єднаної територіальної громади. Особи, відповідальні за реалізацію заходів Дорожньої карти, визначатимуться посадовими особами та депутатським корпусом сільської ради під час їх затвердження.

Відповідальними особами від Тростянецької сільської ради можуть бути:

- голова громади;
- керівники відповідних відділів сільської ради, у сферу відповідальності яких можуть входити окремі заходи Дорожньої карти;
- старости сіл, якщо заходи Дорожньої карти реалізовуватимуться на території окремих сіл;
- голови постійних депутатських комісії;
- депутати сільської ради;
- члени виконавчого комітету Тростянецької сільської ради.

За ініціативою влади, до реалізації заходів Дорожньої карти можуть бути залучені громадські активісти, які мають досвід діяльності у відповідній сфері, представники малого і середнього бізнесу. При необхідності можуть бути залучені сторонні організації та експерти, які мають відповідний досвід у сфері підтримки малого і середнього підприємництва, зокрема, експерти Центру «Регіональний Розвиток», які розробляли Дорожню карту розвитку МСП Тростянецької ОТГ.

Соціальне підприємництво в Україні

Соціальне підприємництво (СП) в Україні стає модним трендом, оскільки обговорюється на різноманітних подіях і привертає увагу багатьох представників громадських організацій, ініціативних груп чи просто активних людей. Використання підприємницьких підходів до вирішення соціальних проблем дозволяє менше дивитися на державний бюджет, якого катастрофічно не вистачає на все, і забезпечує більш-менш сталий розвиток для вразливих груп суспільства, що підносить соціальне підприємництво на новий рівень розвитку в Україні.

Мета соціального підприємства – прибутковий бізнес для задоволення потреб суспільства.

Сьогодні в Україні соціальне підприємництво потребує адвокації. В країні не визначено на законодавчому рівні, що таке соціальне підприємство. В Україні воно почало розвиватися ще з 2000-х років за активної міжнародної підтримки. За приблизними підрахунками експертів, в Україні налічується близько 700 соціальних підприємств.

Найбільша кількість працівників в соціальних підприємствах – приблизно 100 чоловік. В багатьох СП кількість волонтерів перевищує кількість працівників.

Організована робота СП передбачає:

- Підвищення рівня життя представників вразливих груп населення (люди з інвалідністю, ВПО, жінки, молодь);
- Розвиток місцевої громади;
- Формування здорового способу життя;
- Переробка сміття та токсичних відходів;
- Економне використання ресурсів;
- Розвиток зеленого туризму.

Майже в половині СП єдиним джерелом фінансування є комерційна діяльність. Є підприємства, фінансування яким забезпечують гранти, однак їхня кількість не перевищує 50%. 1/5 СП фінансову підтримку знаходять в кредитах. У чверті СП основним джерелом їхнього фінансування є власні кошти засновника. Сьогодні дуже мало підприємств розміщують звіти на своїх сайтах, а успішне підприємництво розпочинається з оприлюднених результатів своєї діяльності. Лише 34 СП надали інформацію про прибуток у 2015 році та 18 СП – про прибуток у 2014 році. Найбільший прибуток – 2 млн. 80 тис. грн., найменший – 5 тис. 500 грн.

Всеукраїнський ресурсний центр розвитку соціального підприємництва «Соціальні ініціативи» виокремив 5 великих можливостей для розвитку СП в Україні, які спонукатимуть до створення все більшої кількості соціальних підприємств:

Можливість №1: відсутність закону, який би регулював соціальне підприємництво. Як би там не говорили скептики, але це справді велика можливість вибрати для соціального підприємства найбільш оптимальну організаційно-правову форму (ОПФ), як з точки зору

бізнес-моделі, так і з точки зору особливостей оподаткування. А це означає, що зародок соціального підприємства може еволюціонувати від комерційного проекту громадської організації до публічного акціонерного товариства. Варто наголосити, що не важливо, чи є така форма, як соціальне підприємство, а важливо з ЯКОЮ МЕТОЮ створюється бізнес. Тут інший підхід до бізнесу: не заради пілґ ми створюємо підприємство, а для покращення якості життя вразливих груп населення чи громади загалом. Широкий спектр ОПФ успішних соціальних підприємств лише засвідчує перевагу цієї можливості.

Можливість №2: наявність ресурсів, які не задіяні (не цікаві) традиційним бізнесом. Найбільший, звичайно, людський ресурс, до якого можна віднести такі категорії:

- Люди з обмеженими можливостями;
- Біженці (внутрішньо-переміщені особи);
- Національні меншини;
- Люди похилого віку;
- Молодь;
- Люди із залежностями;
- Люди, що вийшли з місць позбавлення волі;
- ВІЛ-позитивні люди;
- Багатодітні мами
- Часто, такі люди мають прекрасні вміння і навички (таланти), однак їх «особливості» відлякують традиційних підприємців брати їх на роботу через силу-силенну міфів і стереотипів.
- Споруди у власності громади.
В Україні багато будівель, які фактично не використовуються, бо в жахливому стані і які знаходяться у власності громади. На превеликий жаль, прислів'я «і сам не дам і другому не дам» актуальне для місцевих влад, тому часто такі споруди перетворюються на руїни. За кордоном існує багато прикладів, коли закинуті цехи непрацюючих підприємств трансформуються в офісні центри із працевлаштуванням представників вразливих груп населення і прибутками, що спрямовуються на вирішення місцевих проблем.

Можливість №3: великий бізнес завжди зацікавлений в аутсорсингу.

Багато великих підприємств намагаються не утримувати на своєму балансі низку допоміжних служб і підрозділів, бо це вимагає постійних витрат, тому все частіше можна спостерігати (тенденція) замовлення таких послуг, як прибирання, транспортування, кур'єрська доставка, обслуговування оргтехніки і мереж, реклама і зв'язки з громадськістю, організація подій, освітні послуги, бухгалтерський облік, виробництво різних деталей тощо. Це дає змогу розвиватися малому бізнесу. Іншою складовою великого бізнесу є соціальна відповідальність, яка полягає у допомозі місцевій громаді вирішувати нагальні проблеми. Все частіше компанії шукають можливостей замінити гранти на стартапи, оскільки, у цьому випадку, вбивають двох зайців, бо забезпечують собі аутсорсинг і паралельно вирішують соціальну проблему, яка, у свою чергу, не вимагатиме наступних грантів. А якщо великий

бізнес укладе угоду на придбання послуг соціального підприємства на 1-2 роки, то ймовірність банкрутства СП зменшується в рази. Кількість прикладів такої співпраці в Україні збільшується.

Можливість №4: лояльність споживачів до продукції СП зростає.

Споживацька культура українців змінюється у кращий бік. Якщо 10 років тому увагу звертали, здебільшого, на ціну, то зараз переглядається і країна-виробник, і термін придатності, і інгредієнти, а також наявність соціальної складової. Відчуття причетності до корисної справи, та ще й у досить простий спосіб (купування необхідного товару чи послуги), стає вагомим аргументом на користь соціальних підприємств, а тим більше на фоні підтримки національного товаровиробника. Оскільки малого бізнесу в Україні відносно мало, тобто конкуренція відсутня, то соціальні підприємці можуть легко знаходити своїх покупців, формувати більш свідому культуру споживання, а відтак спільно вирішувати нагальні соціальні проблеми у громадах.

Можливість №5: соціальне підприємництво підтримується міжнародними фондами і організаціями, що дозволяє і створювати і розвивати СП.

Детальніше про новини та можливості для розвитку соціального підприємництва в Україні ви можете дізнатися на інтернет-сайті <http://www.socialbusiness.in.ua/>

Про Центр «Регіональний Розвиток»

Центр «Регіональний Розвиток» - неполітична динамічна організація, діяльність якої спрямована на реалізацію стратегічних проектів розвитку Розділля. Завданням центру є консолідація зусиль влади, бізнесу та громади задля вирішення спільних проблем та створення нових можливостей для регіону.

Напрямки діяльності Центру:

- розвиток промислового потенціалу Розділля;
- управління інвестиційними процесами;
- розвиток людського капіталу регіону;
- реалізація соціально-економічних проектів.

Більше про проекти центру можна довідатися на сайті www.rozdil.com.ua

Контакти:

Володимир Крижанівський
Керівник організації

Тел.: 067 670 35 29
E-mail: info@rozdil.com.ua

Про Програму USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (ЛЕВ)

Період реалізації Програми: грудень 2014 – грудень 2019 **Мета Програми:** покращення середовища для ведення бізнесу, об'єднання зусиль, орієнтованих на реформи організацій громадянсько-го суспільства та урядових інституцій для необхідних змін політики, підготовки та реалізації законодавства і забезпечення конкретних інституційних реформ у сфері сприяння розвитку малого та середнього підприємництва (МСП). Ефективне та передбачуване правове середовище, що розвиватиметься в країні відповідно до принципів і практики ЄС, сприятиме поступовій інтеграції України у європейський та світовий ринки.

Програма працює: на національному та регіональному рівнях у тісній взаємодії із урядом України та регіональною владою, профільними міністерствами та парламентськими комітетами, бізнес-асоціаціями, агентствами регіонального розвитку, експертно-аналітичними центрами, громадськими організаціями.

Активність Програми направлено на підтримку реформ щодо сприяння МСП; налагодження стійкого державно-приватного діалогу, використання інструментів зміцнення потенціалу та інституційної спроможності організацій-учасників, зокрема тих, які здатні підтримати конструктивний діалог з владою щодо вибору напрямів політики для забезпечення конкурентоспроможності приватного сектору.

Більше про програму можна довідатися на сайті: www.lev.org.ua

Підготовка цієї публікації стала можливою завдяки підтримці американського народу, що була надана через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Лідерство в економічному врядуванні» (USAID ЛЕВ). Погляди авторів, висловлені в цьому документі, можуть не збігатися з поглядами Агентства США з міжнародного розвитку або Уряду Сполучених Штатів Америки.